

SORUN SÖYLEYELİM

Adres: TÜBİTAK, Bilim Çocuk Dergisi Sorun
Söyleyelim Köşesi Atatürk Bulvarı
No:221/Kavaklıdere/06100/Ankara

Sevgili Bilim Çocuk,

*Güneş doğarken ve batarken neden aynı
renkte görünmez?*

Furkan Baturay Özer, Özge Aksoy
Mediha Mahmutbey İlköğretim Okulu / 2-B / Bornova / İzmir

Güneş ışığı beyaz görünmekle birlikte, görebildiğimiz bütün renklerdeki ışığın karışımıdır. Eğer bir nesneyi mavi görüyorsak, bunun nedeni, bu nesnenin yalnız maviyi yansıtıp öteki renkleri soğurmasından kaynaklanır. Güneş ışığı, bize ulaşmadan önce kalın bir atmosfer katmanından geçer. Bu sırada bazı renkler atmosfere saçılır. En çok saçılan renk mavi olduğundan, atmosferi mavi görürüz. İçerdiği mavi renk süzülen güneş ışığı, sarıya yakın görünür. Güneş, ufka ne kadar yakınsa, o kadar kalın bir atmosfer katmanını geçer. Bu nedenle Güneş doğarken ve batarken daha kırmızı görünür. Atmosferin geçirgenliği, yalnızca hava katmanının kalınlığına değil, içerdiği su buharı gibi gazlar ve toza da bağlıdır. Bazı günler, Güneş'in özellikle batarken normalden daha kırmızı ve sönük göründüğünü fark etmişsinizdir. İşte bunun nedeni, atmosferdeki su buharı ve tozdur. Atmosfer, genellikle akşamları daha tozlu olur. Çünkü, yeryüzünün ve havanın gün boyunca ısınması, at-

mosferde çalkantılara yol açar. Toz tanecikleri de böylece atmosfere yayılır. Bunun yanında, özellikle büyük kentlerdeki kirli hava katmanı da güneş ışınlarını soğurur. Hava kirliliği genellikle akşam saatlerinde arttığından, Güneş batarken onun iyice soluk görünmesine yol açar.

Sevgili Bilim Çocuk,

Bir sivrisinek, AIDS hastası olan birini soktukten sonra, sağlıklı bir kişiyi sokarsa hastalığı ona bulaştırır mı?

Uğur Keleş

Cumhuriyet İÖO / 6-F / Adıyaman

Bu hastalığın sivrisinek yoluyla bulaştırıldığına ilişkin herhangi bir kanıt bulunmuyor. Tersine, AIDS'e yol açan virüs olan HIV'in sivrisineklerce bulaştırılmadığını gösteren çalışmalar var. Virüs, çok dayanıklı olmadığından, bir sivrisineğin vücudunda çoğalıp tükürüğüne geçemiyor. Bu nedenle de başka kişilere bulaştıramıyor. Bu, başka böceklerin sokmasında da böyle. HIV, kan yoluyla ya da cinsel ilişkiyle bulaşabiliyor. Ayrıca, anneden karnındaki bebeğe de bulaşabiliyor.

Alp Akoğlu